

ALL-YOUTH

Kaikki nuoret haluavat määrätä
elämästään -tutkimushanke 2018–2023

Ratkaisuja nuorten osallistumiseen ja kestävään hyvinvointiin

ALL-YOUTH – Kaikki nuoret haluavat määrätä elämästään on monitieteinen hanke, joka tutkii 16–25-vuotiaiden nuorten yhteiskunnallisen osallistumisen kykyjä ja esteitä sekä nuorten käsityksiä kestävästä kehityksestä, kasvusta ja hyvinvoinnista.

ALL-YOUTH ja nuorten kuuleminen lainvalmistelussa

- Nuorten osallistumisen oikeudelliset esteet,
- Kuuleminen lainvalmisteluprosessissa
- Lainsäädännön vaikutusten arviointi

12/11/2018

HAASTEITA, JOITA TUNNISTETTU

- Lainvalmistelun kuulemisprosesseissa lapset ja nuoret aliedustettuna (Vesa & Kantola, 2016, Ahtonen & Keinänen 2012), jolloin heihin kohdistuvia vaikutuksia tai säädöstaakkaakaan ei riittävästi tunnisteta (ks. yleisesti Rantala & al 2018).
- Esimerkiksi lukiolain virallisessa lausuntomenettelyssä nuoret olivat aliedustettuina määrällisesti.
- Lisäksi lukiolain kiusaamissääntelyn osalta on havaittavissa, ettei osallistuneiden nuorten näkemyksiä nostettu näkyville kuulemistilustelmään, eikä heidän ajatuksensa heijastuneet lopulliseen sääntelyyn (Meriläinen & Heiskanen, Nuorisotutkimuksen päivät 2018).
- Käytetty kieli on haastavaa ja kuulemisjärjestelmää ei tunneta

TULOSSA TUTKIMUS

Ferran Davesa:
**Computerized Content-
Analysis of Legal Texts:
The Case of Youth
Participation**

DIGI EI OLEKAAN HELPPO RATKAISU

- Lainvalmistelun kuulemisprosessiin voi periaatteessa osallistua digitaalisesti esimerkiksi lausuntopalvelu.fi:n kautta, mutta käytännössä osallistumiselle on monia esteitä. Hallitusten esityksissä käytetty suomen kieli on haastavaa. Sivuston hahmottaminen voi olla haastavaa ja kirjautuminen vaatii pankkitunnukset, joita lapsilla ja nuorilla on harvoin (Meriläinen, Pietilä & Varsaluoma, ECPR 2018).

HAASTEITA, JOITA ILMENI DINO-KYSELYSSÄ

- *”yksi haaste on se, että kuulemisiin osallistuvat ne nuoret, jotka ovat aktiivisia, osaavia ja tietävät miten saada äänensä kuuluviin sekä kenties ne, jotka haluavat ”trollata”. ”kumpikin kuvailemani ryhmä edustaa vain pientä osaa nuorista.”*
- Vastauksissa toistui paljon kielellinen ymmärrettävyys ja toisaalta ylipelkistämisen vaara
- Lisäksi prosessien pituus ja siksi niihin sitoutuminen
- Kuinka saada kaikki mukaan?/Kuinka kaikki tavoitetaan - haaste

KOKEILUITA, JOILLA PYRITTY VASTAAMAAN HAASTEISIIN

- **Eurooppalinja: nuoret vertaistutkijoina**
- **Opettajayhteistyö Sammon keskuslukion kanssa**
- **Oppituntien pitäminen TREDU:ssa, kevät ja syksy 2018-2019**
- Täsmäkutsuttu ylisukupolvinen työpaja –kokeilu: digitaalisten palveluiden esteettömyys & lausunto
- Lainvalmistelu – ja arviointikurssin toteutus Tampereen yliopistossa, syksy 2018

LUKIOLAISYHTEISTYÖ: OPISKELIJAT VERTAISTUTKIJAINA

- Eurooppalinjan lukiolaisryhmä vertaistutkijoina: 3 kurssijaksoa, joista ensimmäinen ohi
- Kanssatutkivat ja kehittävät 1,5 vuoden ajan mm. lakien jälkivaikutusten arviointia, oppimateriaaleja lainvalmistelusta & kuulemisesta, simulaatiota ja lausuntopalvelu.fi:tä
- Nuoret esittelivät tutkimussuunnitelmiaan syksyllä, kuulolla mm. OM, VM, OKM, Opinkirjo

LUKIOYHTEISTYÖ: SAMMON KESKUSLUKIO

- Kehitetään kokeiluja, jotka mahdollistaa mm. nykyisten yhteiskuntaopin ja äidinkielen kurssien sisältöön
- Kehittely yhdessä opettajien kanssa
- Ensi keväänä kokeiluja useiden ryhmien kanssa
- Mahdollista skaalata valtakunnalliseksi

TREDU

- Räättälöityjä oppitunteita riippuen oppialasta
- Pääpainopiste etsiä nuorten kanssa niitä esteitä, joita lait voivat aiheuttaa heidän elämänsä/alaansa koskien

NUORILTA KUULTUA

”Pitääkö meidän sopeutua näihin kuulemisjärjestelmiin vai muutetaanko järjestelmää helpommaksi?”

”Nyt tiedän, mitä luen, jos ei nukuta: hallituksen esityksiä.”

”Miksi näitä tunteja ei järjestetä kaikille? Pitäisi järjestää”

”Nää lakikuulemiset on kuin bileitä, jonne mua ei oo kutsuttu”

ALL-YOUTH:N KOKEILUSTA SAADUT OPIT

- **Ajoitus on avain onnistumiseen:** Missä, milloin, miten järjestetään kuulemisia. Nyt monesti virka-aikaan, eikä kutsuta nuoria esim. koulujen kautta. Huom. esim. ruuhkajaksot lukiossa: koeviikot, yo-kirjoitukset yms.
- Lainvalmistelua tulee sanoittaa yhdessä opettajien ja nuorisoasiantuntijoiden kanssa nuorille ymmärrettäväksi
- Opetukseen lisää tiedollisia ja taidollisia tukitoimenpiteitä: HE:n lukemista, lausuntojen kirjoittamista, kuulemisprosessin tuntemista, lausuntopalvelu.fi:n tuettua käyttöä yms.
- Digitaaliset alustoja voidaan käyttää esim. opetuksessa siten, että osallistumisen kasautumista voidaan purkaa

DINO-KYSELYN RATKAISUEHDOTUKSET

Digipalveluja ja dialogia: ”Olemme kehittämässä **Nuortenideat.fi** -palvelua edelleen yhdessä nuorten, palvelua käyttävien ammattilaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi minua kiinnostaisi kokeilla, miten Sitran **Erätauko -dialogimallia** voitaisiin hyödyntää dialogin rakentamisessa nuorten ja päättäjien välille lainvalmistelussa.”

”Nuorten ja päättäjien välisen **keskustelutilaisuuden mallia** voi hyödyntää - siinä keskiössä on nuorten ryhmäytyminen ja yhteinen valmistautuminen keskusteluun.”

Nuoria suunnitteluun: ”Nuoret voisivat olla mukana määrittämässä jo melko varhaisessa valmisteluvaiheessa niitä prosesseja, joissa heidän olisi hyvä olla.”

LISÄÄ PAIKKOJA KUULEMISIIN OSALLISTUMISELLE

”**Lainvalmistelubootcamp** voisi olla kokeilemisen arvoinen asia.”

” **Kouluissa ja oppilaitoksissa** oppitunnin osana tehtävä kuuleminen varmistaisi sen, että tavoitetaan lähes koko ikäluokka ja erilailla asioista ajattelevat nuoret.”

”**Samoin nuorisovaltuustojen.** Ylipäätään olisi tärkeää, että teemaan pääsisi tutustumaan ja sitä voisi jäsentää jo ennen varsinaista kuulemista. Näen myös **valtakunnallisten nuorisojärjestöjen** kautta tapahtuvan kuulemisen hyvänä keinona, oli kyse sitten lausuntojen antamisesta tai työpajoista.”

Yhteystiedot

Tampereen yliopisto

Hankevetäjä: Prof. Jukka Viljanen,
jukka.viljanen@uta.fi

Tutkijat: Heta Heiskanen,
Niina Meriläinen, Ferran Davesa

www.allyouthstn.fi

twitter.com/allyouthkaikki

[instagram.com/allyouthstn](https://www.instagram.com/allyouthstn)

[facebook.com/allyouthstn](https://www.facebook.com/allyouthstn)